

30.09.2024

Dnro 2283/03.04.04.04.10/2022

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Ässähai Oy

Päätös, josta valitetaan

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston päätös 29.8.2022 § 50

Kaupunginvaltuusto on päättänyt hyväksyä talouden tasapainotusohjelman vuosille 2023–2026. Osana tasapainotusohjelmaa asiointipiste on päätetty organisoida uudelleen ja siirtää nykyisistä vuokratiloista kaupungin omistamiin tiloihin.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Ässähai Oy on vaatinut, että kaupunginvaltuuston päätös kumotaan siltä osin kuin se koskee asiointipisteen siirtämistä kaupungin tiloihin.

Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen virheellisin tiedoin. Viranhaltijoiden esittämät säästölaskelmat eivät ole todellisia. Päätös perustuu kaupunginhallituksessa esillä olleeseen 330 000 euron suuruiseen säästöön asiointipisteen vuokratuloissa. Asiointipisteen siirron säästöt ovat todellisuudessa yli 150 000 euroa pienemmät, eikä laskelmissa ole huomioitu muuttokustannuksia. Asia on käsiteltävä uudelleen ja valtuutetuille on annettava totuudenmukaiset tiedot aiheutuvista kuluista ja säästöistä.

Lausunnot ja selitykset

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus on antanut lausunnon. Kaupunginvaltuuston kokouksen käsittelyssä olleessa materiaalissa ei esitetä, että laskettu säästösumma perustuisi pelkästään vuokrasäästöön vaan toiminnan uudelleenorganisointi tuottaa myös muita säästöjä. Saavutettava säästö vuosina 2023–2026 on yhteensä 388 701,03 euroa.

Ässähai Oy on antanut selityksen ja toimittanut lisäselvitystä. Kaupungin säästöohjelmassa vuosille 2023–2026 asiointipisteen siirron esitetään tuovan 438 000 euron säästöt. Kaupungin uudessa 388 000 euron suuruudessa säästölaskelmassa asiointipisteen vuokran määrä on ensimmäistä kertaa ilmaistu oikein. Asiointipisteessä työskentelee tällä hetkellä kaksi henkilöä, eivätkä heidän palkkauksestaan aiheutuvien vuosittaisten menojen määrä ilman sivukuluja voi olla laskelmaan merkityn suuruinen, jos siirtoa ei toteuta. Palkkamenot ovat todellisuudessa 113 000 euroa pienemmät. Kaupungin laskelmassa ei ole myöskään huomioitu sähkö-, siivous- ja vartiointikuluja eikä sitä, että verotoimisto ei ole enää vuokraamassa tiloja kaupungilta. Asiointipisteen tilat on rakennettava kaupungintalolle eikä laskelmassa ole käsitelty muuttokuluja. Valtuuston kokouksessa kysyttäessä asiasta hallintojohtaja Hietaniemi totesi, että muuttokustannukset hoidetaan siirtomäärärahalta, joka on myös kulu. Kaupungin talousarviossa kaupungintalon kehittämissuunnitelmaan osoitettu 55 000 euron määräraha on selvästi tarkoitettu asiointipisteen siirtokuluihin, joten se ei näy asiointipisteen kuluissa. Kun otetaan huomioon edellä mainitut seikat, on todellinen säästö asiointipisteen siirrolle korkeintaan 100 000 euroa. Valtuutetuille ei ole siten annettu asiointipisteen taloudesta ja toiminnasta riittäviä ja oikeita tietoja.

Välipäätös

Hallinto-oikeus on 20.12.2022 antamallaan välipäätöksellä H2641/2022 hylännyt *Ässähai Oy*:n vaatimuksen valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Esitetty selvitys

Kaupunginhallitus on 22.8.2022 (§ 213) päättänyt esittää valtuustolle talouden tasapainottamisohjelman hyväksymistä. Kaupunginhallituksen päätöksen esittelytekstissä on todettu muun ohella, että kaupungin tasapainotusohjelma on ollut palvelualueilla laadittavana kaupunginhallituksen 11.4.2022 (§ 117) asettamien tavoitteiden mukaisesti kevään ja kesän 2022 ajan. Kaupunginhallitus on toiminut ohjelman laatimisessa ohjausryhmänä ja talouden tasapainotustyötä on käsitelty kaupunginhallituksen kokousten yhteydessä sekä erillisissä valtuuston seminaareissa 23.5.2022 ja 20.6.2022 sekä henkilöstön kanssa yhteistoimintaryhmässä 30.6.2022.

Valtuuston esityslistalla selostettujen kaupunginhallituksen aiempien päätösten esittelyteksteissä on muun muassa tuotu esiin, että kaupungin taseeseen kertyneen alijäämän kattaminen edellyttää 5,53 miljoonan euron säästöjen

toteuttamista taloussuunnitelmakauden eli vuosien 2022–2024 aikana ja että säästöjen aikaansaamiseksi kaupunki joutuu arvioimaan toimintatuottojen perusteita, toimintakulujen supistamista, palveluiden tasoa ja laajuutta sekä hakemaan säästökohteita tai toimintatuottojen kasvattamiskohteita jokaiselta kaupungin toimialalta sekä selvittämään tuotannollisista syistä toiminnan uudelleen järjestämistä.

Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan valmistelussa on huolellisesti ja varovaisuuden periaatetta noudattaen laskettu säästöjä asiointipisteen uudelleenorganisoinnista. Uudelleenorganisointi tuottaa myös muita säästöjä ja synenergiaetuja sekä kehittää toimintaa ja asiakaspalvelua. Varovaisuuden periaatteella vuokraan ei ole esimerkiksi laskettu vuokrasopimuksessa sovittua indeksikorotusta 1.1.2020 alkaen. Laskelman lukutasot ovat vuoden 2022 kustannustason mukaisia. Lausunnon mukaan asiointipisteen siirtymisestä kaupungin tiloihin 1.8.2023 alkaen koituvat laskennalliset säästöt ovat vuoden 2022 kustannustasolla laskettuna ja kaupunginhallituksen vuonna 2023 päättämä vuokrataso ja sen muutos huomioituna seuraavat: vuonna 2023 yhteensä 64 449,80 euroa, vuonna 2024 yhteensä 106 750,41 euroa, vuonna 2025 yhteensä 108 150,41 euroa ja vuonna 2026 yhteensä 109 350,41 euroa eli kaikki yhteensä 388 701,03 euroa.

Oikeudellinen arviointi

Kuntalain 39 §:n 2 kohdan ja 93 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta.

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuusto on 29.8.2022 (§ 50) päättänyt asiointipisteen siirrosta vuokratiloista kaupungin omistamiin tiloihin osana talouden tasapainotusohjelmaa. Ennen valtuuston tekemää päätöstä on tasapainotusohjelmaa valmisteltu kaupunginhallituksessa ja käsitelty kahdessa valtuuston seminaarissa.

Kaupunginhallitus on valmistellut asiointipisteen siirtoa koskevan asian edellä mainituissa kuntalain säännöksissä tarkoitettulla tavalla. Kaupunginvaltuutetut ovat voineet valtuuston kokouksessa käyttää kyselyoikeuttaan. Ässähai Oy:n selityksestä ilmenee, että valtuuston kokouksessa on vastattu valtuutetun muuttokustannuksista esittämään kysymykseen. Kuntalain mukaan valtuuston harkinnassa on päättää, pitääkö se kaupunginhallituksen asiassa suorittamaa valmistelua riittävänä, jotta asia voidaan ratkaista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt asian kaupunginhallituksen valmistelun pohjalta tarkempia laskelmia tai muitakaan lisäselvityksiä vaatimatta. Valtuusto on siten pitänyt asiassa suoritettua valmistelua riittävänä asian ratkaisemiseksi.

Kaupunginhallituksen lausunnosta ja lausuntoon liitetystä laskelmasta ilmenee, että asiointipisteen toiminnan uudelleen organisoinnilla on tavoiteltu säästöä paitsi tilavuokrasta myös henkilöstömenoista sekä sähköstä, vartioinnista, tieto- ja viestintäteknikkapalveluista aiheutuvista kustannuksista. Asiointipisteen siirtämisellä kaupungin ennestään omistamiin ja käyttämiin tiloihin on perustellusti voitu odottaa saatavan säästöä muistakin kustannuksista kuin vuokramenoista. Ässähai Oy on kyseenalaistanut sen,

voidaanko asiointipisteen toiminnan uudelleen organisoinnilla saavuttaa kaupungin ilmoittamia säästöjä. Yhtiö on muun muassa esittänyt, että kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle esittämän laskelman mukaan säästöjen määrä on merkittävästi talouden tasapainotusohjelmassa ilmoitettua pienempi. Hallinto-oikeudessa esitetyn selvityksen perusteellakin on kuitenkin ilmeistä, että asiointipisteen toiminnan uudelleen organisoinnilla on saavutettavissa säästöjä, jotka ovat talouden tasapainottamisohjelmassa kaupunginhallituksen tehtävälälle kohdistettujen säästötoimenpiteiden kokonaisuudessa merkittäviä.

Asian valmistelun ei edellä lausuttuun nähden voida katsoa olleen sillä tavoin virheellistä tai puutteellista, ettei kaupunginvaltuustolla ole ollut edellytyksiä arvioida kaupunginhallituksen päätösesityksen merkitystä ja sisältöä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä puutteellisen valmistelun vuoksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Marianne Kivistö

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jussi-Pekka Lajunen, Marianne Kivistö ja Kaija Laitanen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asiantuntijajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Ässähai Oy
kirjeitse

Jäljennös Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu 270 euroa, laskutetaan myöhemmin

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>